

- pagina 6 - Wanneer je eenmaal bent vertrokken ...
- pagina 7 - Maak de Zomer-Bijbel-Sudoku!
- pagina 8 - Een lichtje zijn voor vluchtelingen ...

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

6e jaargang | nummer 6 | juli-augustus 2022

LEVENSOOPDRACHT

Waar gaan we voor?

DE WERELD DOOR • Het avontuur begon tweeduizend jaar geleden, zo ongeveer. Christenen vieren dit begin nog ieder jaar. Van de drie grote christelijke feesten is voor mij het Pinksterfeest het belangrijkste: een gebeurtenis die de wereld voorgoed heeft veranderd.

Een avontuur dat begon op een dag dat Jezus' leerlingen bekendmaakten dat zij de verspreiding van de boodschap van Jezus voortaan als hun levensopdracht zagen, niet alleen binnen de Joodse gemeenschap maar voor alle volken op deze wereld. 'Vol van de Heilige Geest' konden ze het niet laten hun verhaal te vertellen.

Nieuwe manier van leven

Het christendom is begonnen als een Joodse sekte, zeer tot ongenoegen van het Joodse

Pim Oosterheert schreef dit artikel op uitnodiging van de KiZ-redactie. Hij is historicus met als specialisatie kerkgeschiedenis. Met vrouw en twee kinderen woonde hij van 1972 tot 1995 in Zoetermeer, hij was lid van de Pelgrimskerk en leraar aan het Willem van Oranje (nu Oranje Nassau College). Na verhuizing naar Zoeterwoude-Weipoort richtte hij het Marten Toondermuseum 'De Bommelmolder' op. Momenteel is hij actief bij de protestantse gemeente rond de Dorpskerk in Zoeterwoude.

Foto: Slovenië - Léonie Vreeswijk-Felth

'Zelfs wanneer men aan het verleden denkt, gaat men vooruit en dus zou ik zeggen dat het verleden dat herleeft altijd toekomst is.'

Marten Toonder

establishment uit de Farizeeën en Sadduceeën. Het getuigenis van Jezus werd gezien als een grote provocatie tegen het Joodse gezag, dat gegrondvest lag in de vele Joodse wetten. Trekkend door Palestina kreeg Jezus een groeiende aanhang, waardoor het gezag hem als staatsgevaarlijk ging beschouwen. En het valt natuurlijk ook niet mee als je het 'oog om oog, tand om tand' vervangt door 'heb je vijanden lief'. Het mensbeeld dat Jezus ons voorhoudt was voor Hem de taak die Hij van zijn Goddelijke Vader had gekregen, overtuigd als Hij was dat God zelf Hem hiervoor naar de aarde had gezonden. Wie de Bergrede uit het Matteüs-

evangelie, hoofdstuk 5 t/m 7, leest ontdekt hoe Jezus een nieuwe visie op de Joodse wetgeving predikt: het gaat over nederigen van hart, over troost, over zachtmoedigheid, over vrede-stichters, over zoekers naar gerechtigheid, over vergeving en verzoening. En zeker ook over de overwinning op de dood. In Matteüs 9:36 staat: 'Toen Hij de schare zag, werd Hij met ontferming bewogen.' De nieuwste Bijbelvertaling NBV21 geeft: 'Toen Hij de mensenmenigte zag, voelde Hij medelijden met hen.' Nu is ontferming niet hetzelfde als medelijden, maar deze manier van 'naar mensen kijken' was nogal schokkend in een tijd van geweld en oorlogen die tijdens de Romein-

se bezetting van Israël de gewoontste zaak van de wereld waren. De volgelingen van Jezus maakten kennis met een manier van leven zoals God die bedoeld had bij de schepping en Jezus betoonde dat in woord en daad.

Gewoon op weg

Na Pinksteren wilden de volgelingen van Jezus er nu zelf op uit: Petrus, Paulus, Barnabas, Johannes, Jakobus, Marcus en nog zoveel anderen. Ze trokken het grote Romeinse Rijk door, eerst in de Joodse synagogen en daarna naar alle volkeren in het Romeinse Rijk. Gevolgd door velen en velen na hen. Sprekend zijn de verhalen over de

LEZERSREACTIES

En u?

Welk avontuur blijft je altijd bij?

Mail vóór 17 augustus naar lezers@kerkinzoetermeer.nl of bel de eindredactie (079) 3 522 519

lerse monniken uit het begin van de Middeleeuwen, die gewoon op weg gingen, domweg met een bootje de zee op en het evangelie brachten in het land waar ze aanspoelden. Kapelletjes en kerkjes werden gebouwd. En zo kwam het evangelie, via Engelse zendelingen, ook naar onze Lage Landen.

Christenen vandaag

En het avontuur in ons? Is dat er nog? Gaan wij voor een wereld in vrede en gerechtigheid, waarbij niet macht en geld het belangrijkste zijn? Bescheidenheid siert ons als we bedenken hoeveel kwaad er in naam van het christendom is bedreven. Alsjeblieft geen 'Voorwaarts christenstrijders' meer of andersoortig machtsvertoon waarin men meende het evangelie met het zwaard te moeten brengen en hele volksstammen gedwongen werden zich te laten dopen. Het avontuur voor christenen vandaag richt zich gelukkig meer op hulp aan mensen die in nood verkeren, op oprechte belangstelling voor de ander, dichtbij en ver weg. Als we zo een bijdrage kunnen leveren vanuit het evangelie zijn we dicht bij de bedoelingen van God met deze wereld, zoals Jezus Christus ons heeft voorgeleefd.

• Pim Oosterheert

HUTTENTOCHT

Een machtige ervaring

Bas Vis (44, Oude Kerk) trok met zijn schoonvader zes dagen lang van hut naar hut in de Italiaanse Dolomieten.

“Een route op een hoogte van 2500 tot 3000 meter, waarbij het weer bepalend is voor de afstand die je per dag kunt afleggen.

Je hut is gereserveerd, daar kun je eten en slapen, die moet je op tijd zien te bereiken. Onderweg heb je het hoognodige bij je: tien kilo bakpakking, twee liter water via een slangetje om de dag door voldoende te drinken, en wat energierepen voor pauzemomenten onderweg. Mijn rug is in de kreukels geweest, dus die rugzak moest ik van tevoren wel uitproberen. Je loopt in the middle of nowhere en natuurlijk is het uitkijken geblazen. Voor steenslag, en als je over een richel loopt moet je niet onwel worden. Al wandel je samen en ben je op elkaar aangewezen,

je loopt er met jezelf. Je past ook niet met z'n tweeën over zo'n bergpad. Dat is relaxt. Alle tijd om na te denken, de ijle lucht, de imposante bergen. Machtig. Op het moment dat je die ervaring onder woorden brengt, ook als je niet gelooft of zonder dat je het wilt, loof jij God, de Heer van de schepping. Grappig vind ik dat.”

PELGRIMSTOCHT NAAR ROME

Gezegend met goede voeten

Jan van der Kruk (72, Oude Kerk) bereisde al heel wat landen, samen met zijn vrouw Joke, maar ook alleen. 'Ik heb van jongs af aan een drive voor reizen en het ervaren van andere culturen en gebruiken.'

Hij is gezegend met goede voeten en ook zijn wandelschoenen hielden het drie maanden, ruim tachtig overnachtingen en tweeduizend kilometer vol, toen hij van Canterbury naar Rome trok. Geen bus of trein of ander vervoermiddel, behalve dan de boot van Dover naar Calais en het veer dat hem over de rivier de Po in Italië bracht.

Alle verhalen en foto's van zijn pelgrimstocht naar Rome vind je op janvanderkruk.reislogger.nl

• Marieke van der Giessen-van Velzen

“Er zijn zoveel aardige en vriendelijke mensen die het vooral fijn vinden om jou te kunnen helpen. Je moet er wel voor openstaan, maar wat kunnen ontmoetingen je goed doen. Op een dag dat het wat tegengaat in Frankrijk – ik moest omlopen, m'n stok was kapot, het regende – reed een camper me voorbij, stopte even verder en een Fransman kwam teruglopen. 'Pelgrim? Ik liep naar Santiago. Bon courage! Precies wat ik nodig had. Het meeste overkomt je, je gaat er niet naar op zoek. Zoals de pastoor die in een vesper de zegen meegaf. Of Veronica, die me eerder, op weg naar Santiago, op het idee van deze pelgrimstocht bracht. Vanuit Parijs kwam ze, 80 jaar oud, de laatste etappe meelopen. Als je uren loopt, komen er dingen boven waar je anders niet aan denkt, herinneringen, over je jeugd ... De natuur, de schepping komt heel dichtbij. Dat besef, het heelal, die lichtjaren ver, ik hoef dat niet te begrijpen, ik mag dit zien. Ik zeg dan ook wel eens: 'atheïst zijn, da's pas geloven'. Het lopen met alleen wat kleding en voedsel in je rugzak brengt je terug tot een soort betrekkelijkheid van alles. 'The Camino provides all your needs', gaf een gelovig man me eens mee. Gelooftrouwen, dat brengt zo'n pelgrimroute je, op de meest basale manier.”

ZEKER VAN VAKWERK ZEKER VAN DORP

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

D^{van} Dongen

Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum

Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vduz.nl

COOKING FOR LIFE
workshops & advies

THEMATISCHE KOOKWORKSHOPS
ADVIES AAN PARTICULIEREN EN BEDRIJVEN GEZELLIG (LEREN) KOKEN MET FAMILIE EN VRIENDEN
KOOKDEMO OP LOCATIE

Cooking for Life staat voor een **gezonde, plantaardige en duurzame keuken**. Dit betekent dat ik met de seizoenen en met producten overwegend uit onze klimaatzone kook. Verbazingwekkend hoe groot de invloed van voeding op onze gezondheid is. **Wil je het zelf ervaren? Bekijk mijn aanbod en meld je aan!**

Meer info op WWW.COOKINGFORLIFE.NL

PHOTO'S
by *Leonie*

info@photosbyleonie.nl
06-526 300 48

www.photosbyleonie.nl

Schoonheidssalon *Azora*
natuurlijke schoonheid

- Schoonheidsbehandelingen
- Duo behandelingen
- Aangesloten bij ANBOS en Provoet
- (Diabetisch) pedicure
- Shellac CND
- Microneedling
- Diverse specialisaties

Schoonheidssalon Azora

Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.salonazora.nl

Gebroeders Huurman
een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

ichthus boekhandel
bijbels boeken muziek

Dorpsstraat 74
2712 AM Zoetermeer
079-3162081

ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

Hospice - Elim
MOERKAPELLE

Scan de QR-code om een kijkje te nemen in het hospice.

Wilt u meer weten over een verblijf of vrijwilligerswerk in het hospice?
079 820 0881 www.hospice-elim.nl

Hospice Elim in Moerkapelle is een bijna-thuis-huis voor mensen in de laatste levensfase.

Bedrijfsruimte te huur in Pijnacker:
2000m² bedrijfsruimte met 300m² kantoor- en 3000m² buitenruimte en 3000m² nieuwbouw mogelijk.

Tevens te huur in Zoetermeer:
700m² kantoorruimte op 1ste etage. Naar eigen inzicht te renoveren en in te delen.

Tevens te huur in Ede:
Bedrijfsunits +/- 200m²

Jan Konijn Beheer / Advies o.g.
Tel: +31 (0) 79 316 33 20
GSM: +31 (0) 6 53 277 242
E: jan.konijn@solcon.nl
te Oud-Soetermeer

De fiets van Oud-Soetermeer

Voor info bel Jan 06 - 53 277 242 *inclusief gratis ondernemersadvies!*

PATERNOTTE
UITVAARTZORG

"Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen".

079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

MONDIAL MOUVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archieffopslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

ERKENDE VERHUIZERS
ZORG VERHUIZER 2013

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy
DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. **Nettie van der Kruk**
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Teeuw

UITVAARTVERZORGING

Hoekeindseweg 61
Bleiswijk

www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht bereikbaar

079 - 342 60 70

Redactie.AMG

JOURNALISTIEK BUREAU

A.M. van der Giessen-van Velzen

(079) 3 522 519
Redactie.AMG@online.nl

THEMA

DUO-DOMINEES IN ZOETERMEER-ZUID

'Voor de groei hebben we God nodig'

INTERVIEW • Op zondag 15 mei is de kort geleden gevormde protestantse fusiegemeente Zoetermeer-Zuid verrijkt met een enthousiast predikantenechtpaar, dat in een nieuw avontuur is gestapt. Wie zijn zij, wat nemen ze mee aan ervaring en hoe willen zij hun ambt ten dienste stellen?

Jan van der Wolf (60)

'Onze kerken moeten expliciet en inclusief worden'

'Ik ben opgegroeid in Vlaardingen, mijn ouders waren lid van een Gereformeerde Bond-gemeente. Na de middelbare school begon ik in Utrecht aan de studie Sterrenkunde. Al gauw merkte ik dat ik minder geïnteresseerd was in materie, maar meer een mensen-mens ben. Mijn wetenschappelijke interesse bleef wel, ook tijdens mijn theologiestudie waar ik op overstapte, al lonkte het predikantenberoep pas later. In 1990 werd ik vicaris in Pijnacker, waar ik pastoraal werk deed. Ik huiverde aanvankelijk nog voor predikantstaken zoals het leiden van uitvaartdiensten, maar na een groeiproces vond ik het juist fijn om te doen. Bij uitvaartdiensten moet de stem van de overledene, de stem van de nabestaanden én de stem van het Evangelie samengebracht worden! Vanaf 1993 werden Els en ik samen dominee in het Friese Veenwouden, een dorp tussen Dokkum en Leeuwarden. Van 1999 tot 2013 zijn we verbonden geweest aan de gemeente Zeewolde, in die periode met veel import uit het hele land en een duidelijke pioniersmentaliteit. In 2013 kwamen we naar Voorburg, waar de gemeente net gefuseerd was. De secularisatie en vergrijzing was er in volle gang. Het heeft me veel gebracht, zoals de ontdekking dat het niet zozeer om successen gaat maar om vruchtbaar zijn. De ervaring die we daar hebben opgedaan nemen we mee naar Zoetermeer. Wat de beroepscommissie vroeg is ons op het lijf geschreven: integratie (na fusie), contact met jongeren (hoe krijgen we dat opnieuw?) en de relatie met de samenleving (missionair zijn).'

Hoe hebben jullie de taken verdeeld?

'Dat is nog niet helemaal uitgekristalliseerd. De wijk is pastoraal door ons verdeeld, we komen allebei in Meerzicht, Dorp en Driemanspolder en in Rokkeveen. Ik ga me bezighouden met de wat oudere jongeren, met wie we al een fijne avond hebben beleefd. En vormings- en toerustingswerk is echt iets voor mij.'

Hoe zie je de toekomst van de Protestantse Kerk en die van Zoetermeer-Zuid in het bijzonder?

'Netwerken wordt het toverwoord, hiërarchische verbanden zoals grote kerkenraden zullen verdwijnen en denominaties – 'identiteiten' – zullen herschikt worden. We kunnen niet meer in hokjes

denken! Iedere christen van de toekomst is een mysticus, dat wil zeggen: heeft iets met de binnenkant van het geloof! Vanuit dat geloof worden we vooruit gedreven, zoekend naar het Geheim van God. Op zondag gebeurt het wezenlijke: aanbidding van de Eeuwige en Heilige God, en samen bidden. Niet alleen om je sores neer te leggen, maar vooral luisteren naar de Heer, jezelf afstemmen op Jezus Christus. Onze kerken moeten expliciet en inclusief worden: *expliciet*, bijvoorbeeld door hardop te bidden en *inclusief*: wij geloven op een manier, maar het kan ook op een andere manier.'

Heb je tijd voor hobby's?

'Ik wandel en fotografeer graag, op bijna professioneel niveau. Fotograferen is op een bijzondere, aandachtige manier kijken. Ik kijk graag naar geometrische, abstracte objecten.' •

Els van der Wolf-Kox (57)

'In verdieping gaan, met de Bijbel als bron'

'Ik ben opgegroeid in Hoorn in een kleine wat orthodoxe hervormde gemeente. Daar raakte ik geïnspireerd voor het geloof en op een gegeven moment begon ik het predikantenberoep als een mogelijke levensvulling te zien. Door Grieks als extra vak te nemen kon ik in Utrecht theologie gaan studeren. Daar kwam ik in een warm bad terecht. Ik ontmoette Jan in het studenten-dispuut Voetius, waarin het niet zo vanzelfsprekend was dat je als vrouw predikant kon worden. Ik heb er heel veel geleerd. Aan het eind van onze studie trouwden we en toen Jan in Pijnacker pastoraal werker werd kreeg ik de kans om in de Zoetermeerse Ichthuskerk – waar Kees Bregman toen predikant was – vicaris, zeg maar assistent-dominee, te worden. Tijdens die periode is onze oudste zoon Tom geboren. Ik ontdekte dat ik het jammer vond dat we door onze verschillende werkkringen niet als gezin bij één en dezelfde gemeente hoorden. Dat heeft ertoe geleid dat we als echtpaar in Veenwouden werden beroepen. Daar zijn onze twee andere zonen, Bas en Jop, geboren. Veenwouden was een dorp. De kerk was er voor de

dienst, catechisatie en een dominee op bezoek, maar niet zozeer voor de gemeenschap, daar was het dorp voor. In Zeewolde, onze volgende gemeente, was dat anders. Het kerkenwerk speelde zich grotendeels af in het multifunctionele gebouw, waarin ook de kerk gehuisvest was. Het westen bleef trekken en als predikantenechtpaar de gemeente in Voorburg vanaf 2013 dienen was een bewuste keus. De fusie die daar net had plaatsgevonden heeft in het begin veel energie gekost, maar uiteindelijk mooie resultaten opgeleverd.'

Wat zijn je plannen in Zoetermeer-Zuid?

'Veel van mijn werktijd zal in het 'gewone' domineeswerk zitten: kerkdiensten leiden en mensen ontmoeten. Wat de vieringen betreft, ik ga met de gemeente in verdieping met de Bijbel als bron, met liederen die passen bij de beweging door de dienst heen. Ik houd van lichte muziek en de liederen uit Taizé en Iona, maar ook een Liedboeklied met een gelaagde tekst of een (vertaalde) klassieke Engelse hymne heeft een eigen zeggingskracht. Verder wil ik net als in Voorburg starten met bijeenkomsten christelijke meditatie. Ook heb ik affiniteit met jonge kinderen en mag ik graag op een basisschool rondlopen.

Het thema bij jullie intrededienst was 'Planten en begieten doen we zelf, voor de groei hebben we God nodig'. 'Wij van Zuid' is, zeker na de fusie, een veelkleurige gemeente geworden. Hoe wil je daar mee omgaan?

'Bij een fusie komt veel emotie kijken. Niet iedereen zal zich van meet af aan thuis voelen; wat voor de één vertrouwd is, vraagt van de ander een wenproces. Daarin moeten we elkaar de tijd geven. Ik ga eerst kijken wat er allemaal gebeurt in deze gemeente. Er zijn veel ontmoetingsplekken. Eerst maar eens elkaar leren kennen. Wie ben je? Wat beweegt je? Ook in het geloof. Om op het zomerthema van KiZ in te haken: aansluiten bij de nieuw gevormde gemeenschap kan ook avontuurlijk zijn!'

Heb je tijd voor hobby's?

'Zeker! Muziek maken – ik speel 'huis-tuin-en-keuken-piano', wandelen en fietsen, musea bezoeken en puzzelen: killersudoku's en in de wintermaanden legpuzzels. Ik heb al gezien dat de Pelgrims-hoeve daarvan een ruim assortiment heeft.'

• Marjolijn van der Haven en Jan Blankespoor
KiZ-REDACTEUREN

VAN DE REDACTIE

Mensen van de Weg

Daar stonden ze, op het podium van de Antwerp International Protestant Church. In hun witte overhemd, klaar om in het openbaar ja te zeggen tegen God. Ik was erbij, die zondag eind juni, toen twee neven van achttien en twintig jaar hun getuigenis gaven voor een kleurrijk internationaal gezelschap, verrijkt met vrienden en familie.

'Mijn ouders dropten me vier jaar geleden in een christelijk jongerenkamp', vertelde de jongste. 'Ik kende niemand, moest mijn weg maar vinden. Het jaar daarop ging ik weer, en nog eens. Deze zomer voor de vierde keer ... nu als leiding.'

'Een jaar geleden ging ik op mezelf wonen', vertelde de oudste, 'en ik vroeg me af wie ik wilde zijn en wat ik geloofde. Ik kwam met de AIPC in aanraking en voelde me er thuis. Toen heb ik zelf al ja gezegd en dat wil ik nu graag aan jullie laten weten.'

Het ontroerde me om te horen hoe ze aangeraakt werden, niet wild of spectaculair maar gestaag en aanhoudend. Hoe ze erover vertelden, puur, oprecht, enthousiast. Hoe ze gezien en gekend worden in hun omgeving, hun studie, hun werk.

Herkenbaar willen zijn, als mensen van de Weg.

• Marieke (A.M.) van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTIE

* Na de hemelvaart van Jezus Christus en de uitstorting van de Heilige Geest worden Zijn volgelingen in het bijbelboek Handelingen aangeduid als 'de mensen die van die Weg waren'. Later krijgen ze de naam christenen.

AANRADERS

Dromen over later

Volg de spannende reizen van Jozef naar Egypte en van Mozes met zijn volk met bijbelliedjes en verhalen. Interactief, speels, met opdrachten en weetjes. *W liedjesbijbel.nl, boek en cd, en via Spotify*

HGJB-Zomerfestival

Gesprek over God, muziek, workshops, lekker eten, overdenkingen, voor jongeren vanaf 18 jaar. *Zaterdag 2 juli in Amersfoort W hgjb.nl/zomerfestival*

Alleen op avontuur

Over angst en vrees, plezier en veilig (berg) wandelen in je eentje. Alleen lezen is al een aanrader. *Knnvuitgeverij 2020, € 17,95*

Nieuw: 'Klimijzers'

Geloofsverdieping en vitaliteit van het christelijke denken, met gespreksvragen en leestips. *KokBoekencentrum 2022, € 20*

MAF Open dag

Op 27 augustus van 9.30-17.00 uur op Vliegveld Teuge, met seminars en workshops. Bekijk een vliegtuig, luister naar de verhalen of spreek een bushpiloot. *W maf.nl/events voor aanmelden*

Grote letter-uitgaven

Bemoedigingsboekje 'Kostbare tijd' en Scheurkalender 2023 'Bemoediging voor elke dag' nu verkrijgbaar in grote letter. Voor ouderen(zorg). *W bijbelvereniging.nl*

Leesplan 'Onze Vader'

Verdiep je met dit leesplan in de wereld waarin Jezus dit gebed aan zijn leerlingen leerde. *W debijbel.nl/leesplannen*

KERKDIENTEN JULI-AUGUSTUS

Bezoek voor actuele informatie over kerkdiensten en activiteiten de websites van de wijkgemeenten, de website PGZOETERMEER.NL en onze website KERKINZOETERMEER.NL

Gemeente	Zondag 3 juli	Zondag 10 juli	Zondag 17 juli	Zondag 24 juli	Zondag 31 juli	Zondag 7 augustus	Zondag 14 augustus	Zondag 21 augustus	Zondag 28 augustus
WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Slotdienst voor iedereen</i>	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp	10.00 uur: Ds. H.J. Franzen Pijnacker	10.00 uur: Ds. L. den Breejen Delft	09.45 uur: Ds. C.G. Graafland Gouda	10.00 uur: Ds. J. Quist Den Haag	10.00 uur: Dr. A.C. Verweij 's-Gravenzande	10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp
WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 • W pwz.nl	10.00 uur: Mw. P. Vossegat-de Bruin	10.00 uur: Mw. ds. M. Zebregs Wateringen	10.00 uur: Mw. W.J. Bettenhausen-Baak	10.00 uur: Mw. ds. E. van der Wolf-Kox	10.00 uur: Ds. J.T. van der Wolf	10.00 uur: Mw. ds. E. van der Wolf-Kox	10.00 uur: Ds. J.T. van der Wolf	10.00 uur: Mw. ds. E. van der Wolf-Kox	10.00 uur: Mw. ds. S.C.B. Hermanus-Schröder
WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND T (079) 342 50 90 W oosterkerkznm.nl	09.30 uur: Timo Hagendijk 17.00 uur: Ds. P. Baas <i>Bevestiging en afscheid ambtsdragers</i>	09.30 uur: Ds. P. Baas 17.00 uur: Gor Khatchikyan <i>Hart4U-dienst</i>	09.30 uur: Ds. J. Quist Den Haag 17.00 uur: Ds. P. Baas	09.30 uur: Ds. G.J. Mantel Woudenberg 17.00 uur: Ds. A. Hamstra Zuidland	09.30 uur: Ds. E. van den Ham 17.00 uur: Nog niet bekend	09.30 uur: Dr. A.A.A. Prosman Amersfoort 17.00 uur: René Visser Amsterdam	09.30 uur: Timo Hagendijk 17.00 uur: Ds. D.M. Heikoop Katwijk	09.30 uur: Ds. P. Baas 17.00 uur: Ds. T. Jacobs Leiden	09.30 uur: Ds. P. Baas <i>Heilige Doop</i> 17.00 uur: Dr. J. Hoek Veenendaal
WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	10.00 uur: Ds. R.L. Algera, Mw. ds. M. van der Zwaag-de Haan Mw. A. Lodder <i>Emeritaatsdienst ds. R.L. Algera</i>	10.00 uur: Drs. R.D. van Schouwen Honselersdijk	10.00 uur: Mw. ds. H.J.K. van Geerenstein Rhoon	10.00 uur: Mw. W.J. Bettenhausen-Baak	10.00 uur: Mw. A. Lodder	10.00 uur: Mw. ds. S.C.B. Hermanus-Schröder	10.00 uur: Ds. W.L. Pera Leersum	10.00 uur: Ds. J.T. van der Wolf	10.00 uur: Mw. ds. M.A. Los Baarn
ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vczg.nl		10.30 uur: Mw. ds. L. Lafeber		10.30 uur: Dr. J.F. Goud			10.30 uur: Dhr. T. Vessies		10.30 uur: Mw. ds. N. Verburg

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

6e jaargang | nr. 6 | juli-augustus 2022

Redactie
Wim Bal, Jan Blankespoor, Willy van den Bosch-Tieman, Liesbeth van Daal, Marjolijn van der Haven-Verweij, Hanneke Lam, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie
Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W www.kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving Jessica Monker

Druk Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer
Hans van der Bilt, Jan Blankespoor (puzzel), Marcia Boeijsing, Peter van Holten (strip), Pim Oosterheert, Theo Poot (cartoon), Hans Trapman, Arie Vooijs (muziekcolumn), Leonie Vreeswijk-Feith (fotografie), Jeannette Vriend, Marjan Zebregs

Kopij septembernummer
Kopij over 1 t/m 30 september graag insturen woensdag 10 augustus. De septemberkrant Kerk in Zoetermeer 2022-07 zal verschijnen op 31 augustus.

Bezorging
Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem: Bert de Jong
T (079) 346 00 54 / 06 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. J.C. Jol • T (079) 362 06 03
Meerzicht: dhr. P. v/d Broek • T (079) 321 43 91
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • T (079) 316 63 73

Vrijwillige bijdrage
Jaarlijks wordt aan lezers voor de zomer een vrijwillige bijdrage gevraagd, over te maken naar **NL15 RABO 0373 7337 04** t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad. De richtprijs is € 22, meer of minder mag natuurlijk ook. Hartelijk dank.

Kerkelijk Bureau
Dinsdag en vrijdag van 9.00-12.00 uur
Frans Halsstraat 3, 2712 JS
T (079) 316 82 56 / 06-1236 5054 (Gerda)
E kerkbureau@pgzoetermeer.nl
W www.pgzoetermeer.nl

In de zomermaanden is het Kerkelijk Bureau gesloten van 11 juli t/m 22 augustus. Van tijd tot tijd wel telefonisch bereikbaar en ook via het 06-nummer.

Abonnement of losse nummers?
E info@kerkinzoetermeer.nl • T (079) 3 522 519

Ook adverteren?
Bekijk onze advertentietarieven en neem contact op over de mogelijkheden!
E advertenties@kerkinzoetermeer.nl
W kerkinzoetermeer.nl

OVERIGE DIENSTEN & VIERINGEN

Ons Honk Halte 2717 Carry van Bruggenhove 27, 2717 XT 10.00 uur <i>Maandelijkse dienst voor doven</i>	Vivaldi Brechtzijde 45, 2725 NR 10.30 uur <i>Maandelijkse dienst</i>
Zondag 10 juli Dr. Martin Visser	Zondag 17 juli Mw. Wilma van Hengel
Zondag 14 aug. Dhr. Hendrik Stevens	Zondag 21 aug. Mw. Wilma van Hengel

PERRONMEETINGS

Oosterkerk (Bovenzaal) Oosterheemplein 320, 2721 ND om 11.30 uur elke zondag
W www.perron-oosterheem.nl/perronmeeting

Datum	Spreeker
3 juli	Timo Hagendijk
10 juli	Bram Maarleveld
17 juli	Jan-Derk de Bruin
24 juli	Jan Verkerk
31 juli	Arte Havenaar
7 aug.	Timo Hagendijk
14 aug.	Nienke de Ronde
21 aug.	Jeroen van den Berg
28 aug.	Bram Rebergen

WEEKSLUITINGEN

Elke vrijdag in WelThuis De Morgenster
Nassaulaan 11, 2712 AT • T (079) 316 48 88

Datum	Tijd	Voorganger
1 juli	15.30	Ds. C. Wesdorp
8 juli	15.30	Drs. E. Leune
15 juli	15.30	Nicolaasparochie
22 juli	15.30	Mw. M. van den Boomgaard
29 juli	15.30	Drs. E. Leune
5 aug.	15.30	Mw. W. van Hengel
12 aug.	15.30	Drs. E. Leune
19 aug.	15.30	Nicolaasparochie
26 aug.	15.30	Drs. E. Leune

CONTACT

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK
Predikant ds. C.H. Wesdorp
Wambahout 1, 2719 KD
T (079) 316 34 54
E predikant@oudekerkgemeente.nl
Vrije dag dinsdag
Pastoraal contact Marja van den Boomgaard
T 06-2251 2609 • E boomma@xs4all.nl
Scriba: Ria Kamp • T (079) 361 03 18
E scriba@oudekerkgemeente.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK)
Ambulant predikant
ds. Marina van der Zwaag-de Haan
Werkdagen: di en do
T (0172) 607 329 / 06-2369 7249
E m.zwaaghaan@hetnet.nl
Jongerenpastor Ariane Lodder
T 06-2324 1540 • E kerkelijkwerker@pwzn.nl
Werkdagen: ma en di
Scriba E scriba@pwzn.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID (DE REGENBOOG)
Predikanten Jan en Els van der Wolf-Kox
Parelgruis 56-58, 2718 NV
T (079) 8897432
T 06-3863 6293 (Jan)
E jtvanderwolf@gmail.com
Werkdagen: ma t/m vr
T 06-3863 6292 (Els)
E evanderwolfkox@gmail.com
Werkdagen: ma, di, do en vr
Scriba Frits von Meijenfeldt
T 06-4042 7683 • E scriba@pwz.nl

VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK
Voorganger ds. Karl van Klaveren
T 06-1104 1992
Secretaris Marja Hofman
E secretaris@vcgz.nl

HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK
Predikant ds. Pieter Baas
Berkelstroom 47, 2721 AG
T 06-8359 9143
E predikant@oosterkerk@gmail.com
Vrije dag di-middag, do-middag en zaterdag
Scriba Marten Heikoop
T 06-4033 8226
E scribawijk4@gmail.com
Pastoraal werker Cocky van Dorp
T 06-2473 5383
E cdvandorp@hotmail.com
Zalenverhuur
E zalenverhuuroosterkerk@gmail.com

Perron Centrum
Oosterheemplein 320
2721 ND
T (079) 593 78 08
Missionair pionier Timo Hagendijk
Werkdagen di t/m vr • T 06-5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com
W www.perron-oosterheem.nl
Perron 1 • Schiebreekstraat 1, 2729 LR
Missionair opbouwwerker
Jacqueline Gravesteijn
Werkdagen ma, do, vr • T 06-1165 3972
E jacqueline@perron1zoetermeer.nl

Halte 2717
Carry van Bruggenhove 27, 2717 XT
Buurtpastor Johan Roest • T 06-8263 7362
E buurtpastor@halte2717.nl • W www.halte2717.nl

De Pelgrim • Frans Halsstraat 3
Pionier Gerda Griffioen
T 06-2497 5092
E gerda@depelgrimzoetermeer.nl
W www.depelgrimzoetermeer.nl

KUNST IN DE KERK

Inspirerend raam in de Adventskerk

Aan de Julianalaan staat de Adventskerk, het onderkomen van de groep die lange tijd 'VVH, Do, Re e.a.' werd genoemd: Vereniging van Vrijzinnig Hervormden, Doopsgezinden, Remonstranten en anderen. Gedurende ongeveer vijftig jaar kwam ik, gemeentelid in een andere wijk, daar een keer of twee, drie per jaar in de dienst, wanneer mijn man er orgel speelde.

De kerk is sober, had wel twee ronde glas-in-loodramen, maar zonder kleur. Tot er in 2004 door het ronde raam boven het liturgisch centrum kleuren de kerk in kwamen, die in een middeleeuwse kathedraal niet hadden misstaan.

Een witte tot lichtblauwe duif vliegt uit de hoogte naar je toe, tegen een diepblauwe achtergrond; het vuur van de Heilige Geest daalt uit haar op je neer.

Het raam is ontworpen door Carel Bruens, naar Mattheüs 3:13 t/m 17. Het is vervaardigd door glasatelier Jilleba in Leiden en werd geschonken door een gemeentelid van de Adventskerk.

Foto: VCGZ - Vrijzinnig Christelijke Geloofsgemeenschap Zoetermeer

Willy van den Bosch-Tieman
Met dank aan Marcia Boeijsing

TEXTIELE WERKEN

'Vrede, vriendschap, vreugde en vrijheid'

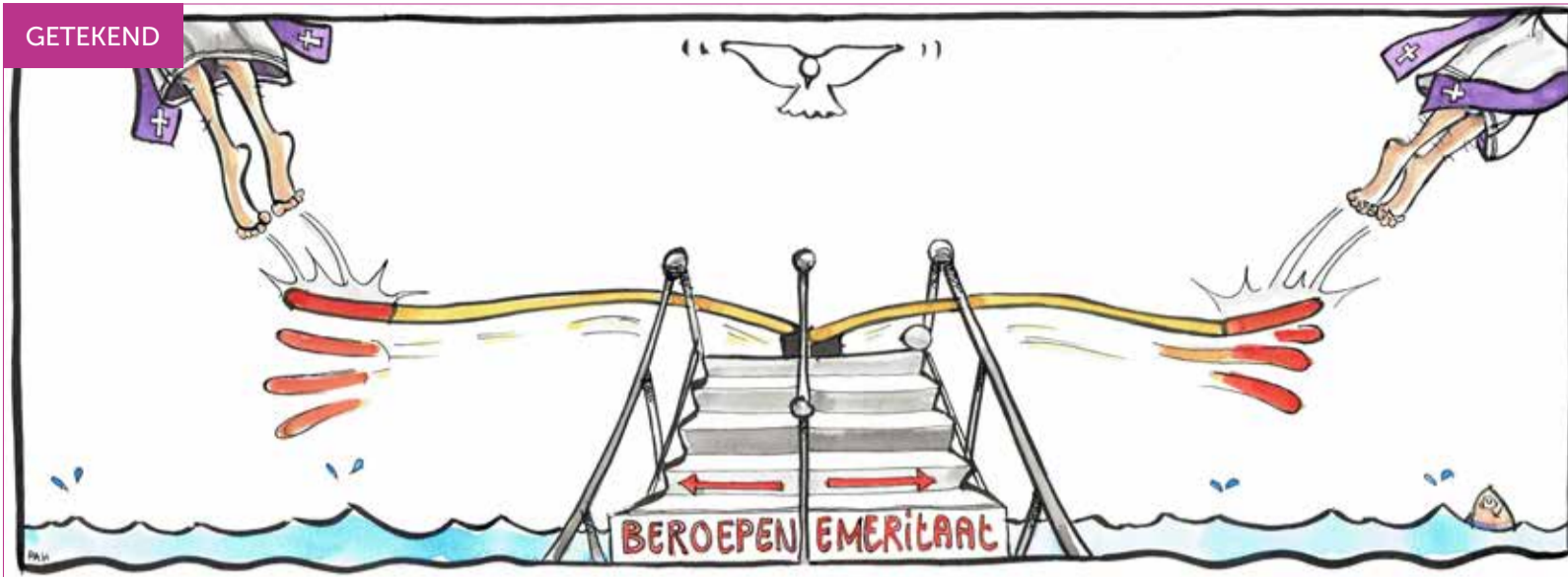
IMPRESSIE • Een kleine kunstexpositie met de titel 'Vijftig dagen van Pasen' is onlangs te zien geweest in De Regenboog in Rokkeveen: zes textiele werken rond het thema 'Vrede, vriendschap, vreugde en vrijheid', gemaakt door Marga Jelles. Zij gebruikt het evangelie veelal figuratief, maar maakt soms ook abstracte werken. Marga Jelles schreef bij de expositie: 'De opgestane Heer schenkt ons vrede en vriendschap. En hij belooft voor zijn sterven en bij zijn hemelvaart, de komst van de Trooster. De komst van de Heilige Geest, de Trooster, vieren wij op de vijftigste Paasdag op het Pinksterfeest. De Heilige Geest schenkt ons kracht, vreugde en vrijheid.'

leven en hoop en geel de kleur van de zon. Het getal 3 symboliseert de compleetheit, want op de derde dag is Jezus opgestaan.

Jeannette Vriend
EXPOSITIECOMMISSIE ZUID

GETEKEND

DS. REIN ALGERA MET EMERITAAT

'Een tocht die niet stopt, maar verder gaat, omdat de Geest van Pinksteren meegaat'

INTERVIEW • Aan de keukentafel in de gezellige, grote keuken van ds. Rein Algera en zijn vrouw Anita Geuze zijn de afgelopen zeventien jaar veel gesprekken gevoerd. Het voelt dan ook bijzonder om daar 'het afscheidsinterview' met hen te mogen hebben. Rein gaat met emeritaat en Anita op haar eigen manier ook, zoals ze zelf zegt. Zij moeten wennen aan het idee, maar zijn ook toegesloegen naar het loslaten van de Ichthuskerk-gemeente om opnieuw een avontuur te kunnen beginnen.

Voordat hun eerste avontuur samen begon had Anita laten weten dat ze niet met een dominee wilde trouwen. 'Je bent ook niet met een dominee getrouwd, maar met mij', was het directe antwoord van Rein. En samen zijn zij hun weg gegaan, elkaar steunend en inspirerend. 'Onze pelgrimage', noemt Rein dit. 'Net als voor de gemeente geldt dat het een tocht is die niet stopt, maar verder gaat, omdat de Geest van Pinksteren meegaat.'

In Zoetermeer begon het voor hen zeventien jaar geleden in De Olijftak, een intense tijd die al snel overging in de periode van de fusie met de Ichthuskerk en de gemeente die samenkwam in het Oranje Nassau College aan de Parkdreef. Drie wijkgemeenten met ieder een eigen karakter en een eigen rol, die in 2014 met een indrukwekkende 'pelgrimstocht' voorafgaand aan de eerste gezamenlijke dienst in de Ichthuskerk aan hun avontuur begonnen. Heel mooie herinneringen heeft Rein aan het '3D-gezelschap', de drie dominees die lange tijd samenwerkten en het beste in elkaar naar bovenhaalden. Na het vertrek van Jaap van den Akker in 2017 en van Nico de Lange vorig jaar was er voor Rein veel werk

te doen. Dat viel hem wel zwaar, mede door de gevolgen van de coronapandemie. Er moest veel georganiseerd worden en regelen is niet zijn meest favoriete bezigheid, zegt hij. 'Gelukkig is er snel een nieuw pastoresteam gekomen. Ook nu kunnen we prima taken verdelen, elkaar aanvullen en inspireren.'

'Bevrijding' is voor hem een rode draad in de Bijbel

Rein is in zijn element wanneer hij het mooie in het leven met anderen kan delen. Wanneer hij degenen die het nodig hebben tot steun kan zijn. Dat is zijn roeping vanuit het kernwoord 'bevrijding', voor hem een rode draad in de Bijbel die hem inspireert in pastoraat en

diaconaat. In de kerk heeft hij daartoe bondgenoten gezocht en gevonden. Daar ontmoeten mensen elkaar en is er plaats voor iedereen. Dat is mooi, want 'God schrijft mensen nooit af', merkt Rein op. Je kunt je dan ook voorstellen dat Anita en hij het afscheid als een soort ontheemding voelen. 'De kerk is een soort familie, een huis', zegt Anita. 'We zijn nu in een rare fase, maar ervaren dat ook als prikkelend, als een nieuwe dynamiek.' Moest Anita haar hardwerkende man behoeden voor 'doorschieten' en rustpunten inbouwen, voortaan zullen die momenten vaker voorkomen en willen ze daarvan ook gaan genieten. Hoe precies is nog niet duidelijk, maar hoewel Anita nog niet stopt met haar baan, kijken ze beiden uit naar een lege agenda.

Maar eerst het afscheidswekend. Dat staat niet alleen in het teken van afscheid, ook het voorzetten moet de nadruk krijgen. Tijdens de afscheidsdienst op zondag 3 juli wordt deze gedachte op symbolische wijze uitgedrukt: Rein draagt de stola van de Ichthuskerk-gemeente en bij de 'losmaking' doet hij deze stola af en wordt hem zijn persoonlijke stola omgehangen. Pastoresteam en kerkenraad nemen het over en de gemeente gaat een volgende fase in, met eigen uitdagingen en eigen avonturen. Dat geeft steun bij het loslaten: 'Moeilijk, maar met vertrouwen op God en in elkaar kan het werk doorgang vinden.' Aan deze dominee als 'beelden-deler' en tekstschrijver zijn we nu niet toegekomen; daar hebben we in een vorig interview al eens over gesproken (zie *Kerk in Zoetermeer* nr. 9 | november 2019 'Geloven in beeld', kerkinzoetermeer.nl). Aan het eind van het gesprek komen we nog even terug op het 35-jarig gezamenlijke avontuur van dit predikantenechtbaar. Anita vond inspiratie voor haar jarenlange bijdragen aan crèche, kinderdiensten en tienerdiensten. Rein haakt er op in: 'Zo hebben wij ook elkaar kunnen uitdagen en inspireren!' Nu eerst uitrusten, afstand nemen en oude trams schuren in het Rotterdams Trammuseum ... Anita en Rein, een goede voortzetting van jullie pelgrimage toegewenst. Ga met de zegen van God.

• Wim Bal en Hanneke Lam
KIZ-REDACTEUREN

NACHT VAN GEBED 2022

Over eenheid gesproken ...

INDRUK • Wat een bijzonder mooie Nacht van Gebed voltrok zich van 17 op 18 juni in de Oosterkerk als plaats van samenkomst. Geweldig om met meer dan zestig bidders uit zeer verschillende kerken en gemeenten als één geheel te bidden voor de vervolgd christenen en te zingen tot eer van onze machtige God.

Vervolg van christenen kan heel verschillende vormen aannemen, dat werd wel duidelijk uit de tien filmpjes uit tien landen. Dat wij hier in Nederland ons geloof vrij kunnen beleven, staat in schril contrast met onze broers en zussen die Jezus volgen in landen zoals Afghanistan, Mozambique, Filipijnen en Colombia. Uitgesloten door je familie, door je dorpsgenoten, door je regering, door je collega's moet je zelf maar je weg zien te vinden.

Bidden van tien uur 's avonds tot de volgende ochtend zes uur is best een zware opgave, maar dankzij het optreden van de Hart4U-band werd het een lichte opgave. Wat 'HEER'-lijk, om samen God te eren, begeleid door een zevenkoppige band die het ook midden in de nacht presteert om passende liederen toonzuiver te laten horen. Het aansluitend ontbijt dat aangeboden werd door Oosterkerk-vrijwilligers vormde de afsluiting van

een inspirerende en indringende nacht. 'Wonderlijk hoe je in zo'n nacht opgebouwd en gesterkt wordt', merkte iemand op. 'Wat is het toch bijzonder', zei iemand die 's nachts een 'gebedsblok' leidde, 'dat de vervolgd zo duidelijk ervaren dat er voor hen gebeden wordt. Dat zeggen zij zelf, ongevraagd.' De Bijbel spreekt op een aantal plaatsen over 'volhardend gebed'. Laten we het bidden volhouden, ook *deo volente* tijdens de Nacht van Gebed op 8 en 9 juni 2023. Ook wordt er door het jaar heen met regelmaat in Zoetermeer gebeden voor de vervolgd kerk. Blijven doen! Wat is het bijzonder dat wij hier in een vrij Nederland met gebed kunnen strijden voor onze broers en zussen.

• Hans Trapman
AMBASSADEUR OPEN DOORS ZOETERMEER

ONDER WOORDEN

Nieuwe dag

Het is een nieuwe dag
De weg ligt open
Er is licht en lucht
Er is niet veel nodig

Het is een oud verhaal
Het wordt opnieuw geschreven
Het is onbepaald
Voor wie zich durft te geven

Het is een nieuw begin
Het is een open einde
En dat wat was
zal in wat komt verdwijnen
Het moet, het zal verdwijnen

Er is een oude angst
Die ons vast wil houden
Er is een voorgevoel
Het geeft geen vertrouwen

Er zijn lange nachten
Er zijn diepe dalen
Er zijn veel gedachten
Waarin je kunt verdwalen

Er gaat veel verloren
Voor wie blijft dromen
Maar wat vergaat
Vergaat voor wat zal komen

Er zijn nieuwe woorden
Nieuwe wegen
Nieuwe kleuren
En een ander licht
Het is een nieuwe dag
En niets, niets herhaalt zich
Niets herhaalt zich

Een nieuw begin
Een open einde
En dat wat was
Zal in wat komt verdwijnen
Het zal verdwijnen

Chanson van Stef Bos en Anthony Boast, album 'Zien', 1999

UITGELICHT

Zie voor de complete agenda en uitgebreide beschrijving **Gaandeweg deel II** en [kerkinzoetermeer.nl/agenda!](http://kerkinzoetermeer.nl/agenda)

2 JULI

Symposium 'Kerk in beeld'

Na 33 jaar gemeentepredikant te zijn geweest gaat ds. Rein Algera met emeritaat.

In de Ichthuskerk, Parkdreef 258, wordt daaraan aandacht besteed met een veelkleurig symposium getiteld: 'Kerk in beeld – beeld in de kerk' op zaterdag 2 juli van 10.00 tot 12.30 uur.

Aanmelden via de website pwzn.nl; voor vragen T 06-5367 7163 (scriba Han Wijnberger)

3 JULI

Afscheidsdienst ds. Rein Algera

Op zondag 3 juli om 10.00 uur staat de kerkdienst van wijkgemeente Zoetermeer-Noord in het teken van afscheid en verwachting nu ds. Rein Algera met emeritaat gaat. Het thema is: 'Een *stukje* verleden en *alle* toekomst!' Na de dienst ontmoeting op het kerkplein van de Ichthuskerk. Welkom!

Maak de Zomer-Bijbel-Sudoku!

Lost u graag sudoku's op? Dan is dit dé gelegenheid om dat te combineren met uw Bijbelkennis!

Maak kans op een boek!
 Stuur vóór 17 augustus (een foto of scan of kopie van) de opgeloste puzzel naar redactie@kerkinzoetermeer.nl of naar het postadres: Starrebos 57, 2717 JV Zoetermeer. Onder de 'goede' inzenders worden enkele mooie boeken verloot!

In het diagram (9 x 9) moeten de cijfers 1 t/m 9 worden ingevuld en wel zodanig dat in elke rij en in elke kolom geen enkel cijfer meer dan één keer voorkomt. Maar let op: in deze 'sudoku' mogen de cijfers in de negen 3x3-blokken wél meer dan één keer voorkomen!. De cijfers moeten voldoen aan de omschrijving die bij de genummerde vakjes horen. De omschrijvingen komen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) van 2004, maar andere vertalingen zullen hoogstwaarschijnlijk ook het goede cijfer opleveren. **Veel succes!**

• Jan Blankespoor

1. '... dagen later nam Jezus Petrus, Jacobus en Johannes met zich mee' (Marcus 9:2).
2. 'Maak een altaar van acaciahout', Exodus 27: ...
3. Hoeveel dagen verbleef Paulus op Malta bij gouverneur Publius?
4. Hoeveel zonen had Isai (1 Samuel 17)?
5. Aantal vissen bij de eerste wonderbare spijziging.
6. 'Het volk dat in duisternis ronddoelt ziet een schitterend licht.' Welk hoofdstuk van Jesaja begint hiermee?
7. Hoeveel zonen had Skevas (Handelingen 19)?
8. Hoeveel stel nieuwe kleren kreeg Benjamin van Jozef?
9. Hoeveel ongetrouwde dochters had Filippus (Handelingen 21)?
11. In Matteüs 10:29 gaat het om hoeveel mussen?
12. Filippus was één van de ... wijze mannen (Handelingen 21).
13. 'Van de heer is de aarde en alles wat daar leeft', Psalm 24: ...
14. Hoeveel steden kregen de Kehatieten, nakomelingen van Aäron (Jozua 21)?
15. Hoeveel duizend sjekel (gewichtseenheid) woog het harnas van Goliat?
16. Van hoeveel schepel fijn meel moet Sara van Abraham brood bakken in Genesis 18?
17. Hoeveel jaren regeerde Joram in Jeruzalem (2 Kronieken 21)?
18. Door hoeveel groepen soldaten werd Petrus bewaakt in de gevangenis (Handelingen 12)?
19. In het hoeveelste hoofdstuk van de Bijbel steekt het volk (Israël) de Jordaan over?
21. Hoeveel demonen waren uitgedreven bij Maria van Magdala (Lucas 8)?
22. Hoeveel broden had de opperbakker van de farao op zijn hoofd in zijn droom (Genesis 40)?
23. Hoeveel namen moesten begraven worden in beide onyxstenen (Exodus 28)?
24. Hoeveel maanden leefde Elisabet in afzondering nadat zij zwanger werd?
25. 'Vervuld van de heilige Geest trok Jezus weg van de Jordaan', Lucas 4: ...
26. In welk hoofdstuk van Johannes zegt Jezus: 'Wie van u zonder zonde is ...'?
27. In hoeveel rivieren splitst de hoofdriever in de hof van Eden zich?
28. Hoeveel hoofdstukken heeft het boek Amos?
29. Hoeveel dochters had Lot?
31. Hoeveel jaar leidde Abdon Israël (Rechters 12)?
32. Hoeveel mannen van de stam Dan traden op als verkenners in Rechters 18?
33. In welk hoofdstuk van het boek Job komt het sterrenbeeld de Grote Beer voor?
34. Hoeveel ossen gaf Mozes aan de Gersonieten (Leviticus 7)?
35. Hoeveel treden leidden naar de troon van Salomo (1 Koningen 10)?
36. 'In Benjamin woonde een man die Kis heette', 1 Samuel 9: ...
37. Met hoeveel stenen platen kwam Mozes van de berg Horeb?
38. Hoeveel broers komen voor in de strikvraag van de Sadduceëen aan Jezus in Lucas 20?
39. Hoeveel sjekel (hier: munt) moest er voor een kleutermeisje afgekocht worden in Leviticus 27?
41. 'U staat me wel toe dat ik een beetje dwaas doe', 2 Korintiërs 11: ...
42. In welk hoofdstuk van Handelingen komt Filippus de eunuch tegen?
43. Hoeveel runderen moet vergoed worden voor het stelen van één rund in Exodus 21:37?
44. Hoeveel stieren moeten elke keer bij nieuwe maan geofferd worden (Numeri)?
45. Hoeveel jaar regeerde koning Hosea over Israël (2 Koningen 17)?
46. Voor hoeveel duizend mannen waren de zeven broden in Matteüs 16?
47. Hoeveel maanden bleef Maria bij Elisabet volgens Lucas?
48. Hoeveel vleugels hadden de vier wezens in Openbaring 4?
49. Hoeveel dochters had de priester van Midjan (Exodus 2)?
51. Hoeveel dagen bleef de twaalfjarige Jezus heimelijk in de tempel?
52. In welk hoofdstuk van Lucas worden de twaalf apostelen uitgezonden?
53. Wat is het aantal kinderen van Absalom?
54. In welk hoofdstuk van Marcus worden de eerste vier vissers van mensen geroepen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	12	13	14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26	27	28	29
31	32	33	34	35	36	37	38	39
41	42	43	44	45	46	47	48	49
51	52	53	54	55	56	57	58	59
61	62	63	64	65	66	67	68	69
71	72	73	74	75	76	77	78	79
81	82	83	84	85	86	87	88	89

55. Hoeveel jaren werkte Jakob voor Laban om de hand van Rachel?
56. Hoeveel dagen achter elkaar moesten de weerbare mannen rond Jericho trekken?
57. Hoeveel dwaze bruidsmeisjes kwamen voor in de betreffende gelijkenis van Jezus?
58. Aantal verspieters dat bij Rachab verbleef (Jozua).
59. Hoeveel jaar was Jojachin toen hij koning werd (2 Kronieken 36)?
61. Hoeveel dagen lag Lazarus in het graf?
62. Hoeveel duizend paarden zou Hizkia van Sanherib krijgen volgens Jesaja?
63. Hoeveel treden had de trap bij de binnenste noordpoort in Ezechiël 40?
64. Hoeveel oilammetjes gaf Abraham aan Abimelech (Genesis 21)?
65. Hoeveel dagen bleef Saulus blind na zijn reis naar Damascus?
66. Hoeveel mannen had de Samaritaanse vrouw gehad, die Jezus bij de put ontmoette?
67. Hoeveel jaren was Jeftha rechter over Israël?
68. In welk hoofdstuk van 1 Korintiërs gaat het over de verdeeldheid in de gemeente?
69. In welk hoofdstuk van Genesis werd Noach dronken van zijn zelfgemaakte wijn?
71. Hoeveel dagen na de gevangename van Paulus verscheen Ananias met zijn aanklacht tegen hem (Handelingen 24)?
72. Hoeveel maten gerst kreeg Ruth van Boaz voor haar schoonmoeder?
73. Hoeveel el breed waren de muurpijlers in Ezechiël 40:9?
74. 'Wil je mij ... broden lenen', na het uitspreken van het 'Onze Vader' (Lucas 11).
75. Hoeveel dagen moesten de meisjes elk jaar rouwen om Jeftha's dochter volgens Rechters 11?
76. Hoeveel dagen is iemand onrein wanneer hij/zij een dode aanraakt (Numeri 19)?
77. Hoeveel stieren moesten op de vijfde dag van het offerfeest geofferd worden (Numeri 29)?
78. In welke psalm (nummer) komt voor: 'heer, onze Heer, hoe machtig is uw naam op heel de aarde'?
79. In welk hoofdstuk van Handelingen werd Judas vervangen door Mattias?
81. In welk hoofdstuk van Handelingen werd Saulus blind?
82. Hoeveel Refaïeten uit Gat werden gedood in 2 Samuel 21?
83. Hoe oud (in jaren) was Joas toen hij koning werd (2 Koningen 11)?
84. Hoeveel jaar had Omri in Thirsa geregeerd voordat hij een berg van Semer kocht (1 Koningen 16)?
85. Welk hoofdstuk (nummer) van Spreuken begint met 'Roept wijsheid niet ...'?
86. Hoeveel olijfbomen staan er in Zacharia 4:3?
87. 'Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid', Genesis 2: ...
88. Hoeveel poorten had het nieuwe Jeruzalem in het westen (Openbaring 21)?
89. Hoeveel keer het verkregen bedrag vergaarde de tweede dienaar in Lucas 18?

CULTURELE AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Carillonconcerten

12-13.00 uur, vanaf toren Oude Kerk

• **2 juli**

Beiaardier: Johan van Oeveren
 Volkswijsjes en volksdeuntjes: Hollandse, Zweedse en Deense volksliederes, zoals 'Ach, vader lief', 'Klaes en trouwt', 'Det en somermorgen'

• **6 augustus**

Beiaardier: Johan van Oeveren
 Populaire beiaardmuziek 16e, 17e en 18e eeuw: Uit het Reformatie-carillonboek, bewerkingen over Psalm 100, 'Vater unser im Himmelreich', 'In Vrede'

Lunchpauzeconcerten

Oude Kerk

elke woensdag

12.45-13.15 uur

• **6 juli Ronald de Jong**

Improvisaties op vijf toetsinstrumenten: twee orgels, klavecimbel, portatief en vleugel (slot seizoen).

• **31 augustus Ronald de Jong**
 Feestelijk programma op Lohman- en Breetvelt-orgel (start seizoen).

toegang gratis, deurcollecte
 W herbergoudekerk.nl

JULI T/M AUGUSTUS

KIJK-cartoons Theo Poot in Dorpskerk Zoeterwoude

De expositie 'KIJK - 5 jaar Kerk in Zoetermeer' met cartoons van vaste KIZ-tekenaar Theo Poot is een reizende tentoonstelling geworden. Na de officiële bezichtigingsweken van 11 maart t/m 9 april in de Oude Kerk, waren tot eind mei de vijf themapanelen met prenten en illustraties, voorzien van begeleidende tekstbordjes, te zien in de Ichthuskerk aan de Parkdreef. Daarna hingen ze in de kerkzaal van De Regenboog aan de Nathaliegang en vanaf 2 juli t/m eind augustus zijn ze te bewonderen in de Dorpskerk Zoeterwoude, Dorpsstraat 17, 2381 EK Zoeterwoude, die alle zomerzaterdagen van 11.00 tot 15.00 uur open is voor bezoekers.

Prenten en tekeningen zijn ook als litho afgedrukt verkrijgbaar bij de tekenaar, contact: E_expo@kerkinzoetermeer.nl of via de redactie van Kerk in Zoetermeer.

Museum de Bommelzolder

Als u deze zomer Zoetermeers omgeving aan het ontdekken en verkennen bent, neem dan een kijkje in Museum de Bommelzolder in Zoeterwoude (Weipoort). Een museum over het werk van Marten Toonder, bekend van Heer Ollie B. Bommel en Tom Poes die samen allerlei avonturen beleven.

toegang gratis; bezoek alleen op afspraak, rondleidingen voor groepen mogelijk; Weipoortseweg 33, 2381 NC Zoeterwoude T (071) 580 48 12 W bommelzolder.nl

Advertentie

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
 E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

KERK MUZIEK

Samen beamen

Toen ik zo'n veertig jaar geleden begon met het begeleiden van kerkdiensten op het orgel was dat iedere week weer een heel avontuur. Het was namelijk gebruikelijk dat de koster van de kerk vlak voor aanvang van de dienst het briefje met de te zingen liederen naar de organist bracht. De predikant had zeer zorgvuldig de dienst voorbereid en zorgvuldig de liederen uitgekozen. Ik moest als organist de liederen zonder enige vorm van voorbereiding begeleiden. Als je geluk had, kon je een plaatselijke voorganger op zaterdagavond bellen en vragen naar de liederen.

Al snel kreeg je er handigheid in om veel gezongen liederen met een standaardzetting te begeleiden. Je hield geen rekening met de teksten van de liederen. Alle coupletten begeleidde je op dezelfde manier. In het zeldzame geval dat er een gedrukte orde van dienst moest komen, waren de liederen natuurlijk al veel eerder bekend. Soms weleens aan het begin van de week. In die gevallen had je tijd om op zoek te gaan naar een bijzondere liedzetting en kon je je verdiepen in de te zingen teksten.

Jarenlang bleef deze praktijk bestaan. En in sommige gemeenten bestaat deze praktijk nog steeds. Gelukkig wordt in veel kerken tegenwoordig ook bij de samenzang gebruikgemaakt van een beamer om de liedteksten op te projecteren. Nu zijn er best wel wat negatieve punten aan te dragen met betrekking tot het beamergebruik, maar voor ons organisten heeft het één groot voordeel. De voorgangers hebben in de gaten dat de te zingen teksten juist en volledig geprojecteerd moeten worden. Het maken van de beamerpresentatie moet zorgvuldig gebeuren. En dat kost tijd. En dus is de orde van dienst vaak al in het midden van de week gereed. Dus, laten we samen beamen dat het beamen van de teksten een zegen is voor de organisten.

• **Arie Vooijs**
 KIZ-MEDEWERKER

PERSPECTIEF

In deze zesde jaargang 2022 van 'Kerk in Zoetermeer' belichten we in de Perspectief-rubriek een uitgekozen tekst uit het wekelijkse leesrooster van Taizé 'Elke dag de Bijbel open' en illustreren dit met een (bijbelse) kunstafbeelding.

Wees waakzaam en vertrouw

'De Heer zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen.' Genesis 12:1, NBV21

Bij 'avontuur' denk ik aan een combinatie van positief: nieuw, verrassend en uitdagend, en negatief: onbekend, gevaarlijk en angstig. Luistert Abram gehoorzaam en vol vertrouwen naar God of voelt Abram het op weg gaan als een avontuur, inclusief angst voor het onbekende en verdriet om het vertrouwde, dat hij moet achterlaten?

Ik ga een avontuur aan, als ik de kansen groter inschat dan de bedreigingen. Als het me inderdaad lukt, word ik blij. Is het anders, dan krijg ik een teleurstelling of ... ik geef mezelf een compliment, omdat ik het in elk geval geprobeerd heb.

Als ik het avontuur niet aanga, dan weet ik nooit of ik het wel of niet had gekund. Misschien was het afzien van het avontuur een verstandige keuze of misschien was ik niet moedig genoeg. Ik kan mezelf als verstandig of als laf zien en zo kunnen anderen mij ook zien en over me praten.

De Bijbel bevat veel avonturen met evenzovele voorbeelden van deugden en ondeugden. Ik wil Jezus avontuurlijk noemen, omdat Hij mensen bezocht, die Hij niet geacht werd te bezoeken, zoals de hoer en de tollenaar. Omdat Jezus het lef had zijn mond open te doen, bijvoorbeeld toen mannen een overspelige vrouw wilden stenigen. Omdat Jezus over de geest van de Wet sprak, ook als die tegen de letter van de Wet inging. Omdat Jezus durfde te handelen op het Tempelplein, omdat daar geld in plaats van God de *corebusiness* was geworden.

Ik wens u inspirerende avonturen in Zoetermeer en elders, wees waakzaam voor zelfonderschatting én voor zelfoverschatting, en vertrouw op de kracht van Gods liefde!

• ds. Marjan Zebregs
AMBULANT PREDIKANT

Historische kaart, 'De Reys-togten van Abraham gaande uit Ur der Kaldeen na Kanaan', historicpictoric.com

LEESROOSTER

Elke dag de Bijbel open

Deze dagelijkse bijbelteksten worden tijdens het middaggebed in Taizé gelezen. De verwijzing geeft een wat langere tekst aan. Het hele leesrooster voor deze maanden kunt u downloaden van www.kerkinzoetermeer.nl

ZA. 2 JULI - Exodus 14:5-31

Mozes zei tot het volk: Wees niet bang, wacht rustig af. Dan zult u zien hoe de Heer vandaag nog zal redden.

vertel hun wat de Heer allemaal voor u heeft gedaan en hoe hij zich over u heeft ontfermd.

DO. 7 JULI - Jesaja 62:1-5

Uit de profeet Jesaja: Omwille van mijn volk ben ik niet stil, totdat het licht van haar gerechtigheid daagt.

VR. 8 JULI - Wijshheid 11:21-26

Omdat u alles kunt, Heer, ontfermt u zich over iedereen; u ziet voorbij aan de zonden van mensen, opdat zij naar u terugkeren.

ZA. 9 JULI - Openbaring 3:20-22

De opgestane Christus zegt: Ik sta voor de deur en klopf aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen, en we zullen samen eten, ik met hem en hij met mij.

ZON. 10 JULI - Lucas 10:25-37

Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf.

MA. 4 JULI - Klaagliederen 3:19-26

Goed is de HEER voor degene die hoopt, voor iedereen die Hem zoekt. Het is goed om in stilte op redding van de HEER te wachten.

DI. 5 JULI - Jesaja 57:14-15

Dit zegt de Heer: Ik ben de Heilige die woont in den hoge, maar ook in het geslagen en diep vernederde gemoed: ik geef nieuw leven aan het vernederde gemoed, nieuw leven aan het geslagen hart.

WO. 6 JULI - Marcus 5:1-20

Jezus zei tot de door hem genezen man: Ga naar huis, naar uw eigen mensen, en

HELPE OP SAMOS

Een lichtje zijn voor vluchtelingen

STAPPEN ZETTEN • Ze ging het avontuur aan en vertrok naar Lesbos om vluchtelingen te helpen. Begin dit jaar stapte ze over naar Samos om daar haar werk voor Eurorelief voort te zetten. Wat komt er op haar weg en hoe houdt Debora Molenaar het vol?

De aandacht voor de 'Griekse' vluchtelingen en de tragedie die het met zich meebrengt is door de lange looptijd geen *hot item* meer in de media, ook al omdat de Oekraïne-oorlog inmiddels alle aandacht opeist. Maar de noodzaak is er niet minder op geworden. Debora Molenaar, even in Nederland wanneer ik haar spreek, vertelt dat ze na anderhalf jaar Lesbos het als een uitdaging voelde om op Samos verder te gaan. Een grote stap en een spannend avontuur, omdat ze alles wat zij had opgebouwd op Lesbos achterliet. Maar ze heeft duidelijk gezien dat God haar nu hierheen heeft geleid.

verantwoordelijk voor het dagelijks reilen en zeilen in het kamp, vergelijkbaar met het COA in Nederland. EuroRelief richt zich op creatieve activiteiten en heeft aandacht voor de emotionele nood van de vluchtelingen.

Hoe ziet het kamp op Samos eruit?

'Op Samos wonen de ongeveer vierhonderd vluchtelingen sinds september 2021 in een nieuw kamp. De omstandigheden zijn iets beter, omdat de mensen er niet in tenten maar in containers wonen. Helaas is het een 'closed controlled access centre'. De vrijheid om te gaan en te staan is beperkt en het kamp is omgeven met hekwerk en prikkeldraad. Die uitstraling van 'gevangenis' heeft grote impact op de mentale gezondheid van de vluchtelingen.' De Griekse autoriteiten helpen waar nodig, werken met internationale standaarden en zijn

Wat zijn jouw taken?

'Ik ben eindverantwoordelijke voor het aansturen van de vrijwilligers, het regelen van hun accommodatie, contact met de Griekse autoriteiten en meer. Het team verandert voortdurend, omdat de meeste vrijwilligers maar twee tot drie maanden op Samos blijven. Dat maakt het werk intensief. Fysiek is het niet heel uitdagend, maar geestelijk en emotioneel vergt het veel.' Naast de Orthodox-Griekse Kerk is er geen christelijke gemeenschap op Samos. Zij ervaart onderhuids veel tegenstand van de Griekse kerk, wat aanvoelt

THEMA

Debora Molenaar is vrijwilliger op het Griekse eiland Samos en werkt als Site Coördinator van het Social Care Team van hulporganisatie EuroRelief. Ze is door de Hervormde Gemeente Bruinisse uitgezonden en wordt door hen in haar levensonderhoud gefinancierd. Via haar tante kwam wijkgemeente Zoetermeer-Zuid in contact met haar en de opbrengst van de wekelijkse Klaver-4-maaltijden zijn onder meer bestemd voor haar organisatie.
W debora opweg.nl; eurorelief.net

als een geestelijke aanval op persoonlijk vlak of op haar team. Daar komt bij dat de Nederlandse cultuur van efficiëntie en directheid niet altijd in de pas loopt met de Griekse cultuur. 'Maar moeilijke momenten kan ik met het team en met God delen. We beginnen iedere dag met gebed en Bijbel lezen. Dat helpt om staande blijven in het vertrouwen dat God ons in het kamp heeft geplaatst en voor ons zorgt.' Debora doet dit vrijwilligerswerk in de overtuiging dat God haar roept om recht te doen aan de verdrukten. Door medeleven te tonen en de leefomstandigheden van de vluchtelingen te verbeteren. 'God geeft ons in de Bijbel duidelijk de opdracht om naar kwetsbaren om te zien. Als wij daarin stappen zetten, mogen we er ook op vertrouwen dat Hij het zegent. Het werk wordt niet gedaan door kracht of door geweld, maar door Gods Geest.'

Wat zou je ons in Nederland mee willen geven?

'Zoek in Nederland vluchtelingen op, vraag of je iets voor ze kunt betekenen, of nodig hen uit voor een maaltijd. Laat je niet tegenhouden door de taalbarrière: liefde is een taal die iedereen spreekt.'

• Wim Bat
KiZ-REDACTEUR

UITGELEZEN

Oplichtende iconen als 'ladders naar de hemel'

Verwonderd' en 'Licht' zijn goed gekozen woorden voor de titel van dit kunstboek, waarin theologe en kunstenares Anne-Marie van der Wilt ingaat op de betekenis van iconen in het christendom. Een grote rol daarin spelen haar eigen mystieke ervaringen (verwondering) en haar liefde voor heldere, sprekende kleuren (licht). Ze vertelt wat iconen voor haar al van jongs af aan hebben betekend en hoe deze bijzondere afbeeldingen haar nog steeds inspireren. De geschiedenis van het icoon schilderen wordt vlot en duidelijk verteld, waarna de kunstenares helder verwoordt hoe en met welke intentie zij haar eigen moderne glasonen maakt. Net als haar voorgangers vindt zij het een voorwaarde zich door vasten, mediteren en bidden voor te bereiden op het vervaardigen van een icoon. Zij werkt met textiel, keramiek, hout en glas en gaat uit van de verhalen uit de Bijbel. Op de achtergrond van haar iconenserie blijft de tekst van de bijbelverhalen zichtbaar, ze lichten mysterieus op door de glasscherven. De heldere kleuren geven het zo belangrijke 'lichteffect'. De kleur goud wordt veel gebruikt, een kleur die voorbehouden is aan het goddelijke, omdat goud in de natuur niet voorkomt. Met haar iconen wil de kunstenares de verhalen uit de Bijbel dichterbij de mensen brengen: 'Ik hoop dat de evangelieverhalen op een andere manier gaan leven dan alleen in woorden.' Zij wil het onzichtbare zichtbaar maken door deze 'ladders naar de hemel', zoals zij ze noemt.

Anne-Marie van der Wilt, 'Verwonderd door Licht. Eigentijdse iconen', Utrecht: KokBoekencentrum, 2022
€ 24,99

In drie van de zeven hoofdstukken worden de 41 afgebeelde iconen uitvoerig van doel en uitleg door de kunstenares voorzien. Zij gaat in op het bijbelgedeelte waarop het icoon is gebaseerd, op de betekenis van de symboliek, op het kleurgebruik en op het verwerkte materiaal. De veertien kruiswegiconen worden apart behandeld. Als laatste brengt de auteur het belang van meditatie ter sprake en geeft tips hoe dit te doen bij de verschillende iconen. 'Verwonderd door Licht' is een mooi, kleurrijk boek in groot formaat, dat de lezer bijzondere informatie geeft over eigentijdse iconografie, waarbij de beleving centraal staat. Om in mee te gaan of om gewoon te genieten van de prachtige afbeeldingen.

• Hanneke Lam

Expositie **ICONEN** van Anne-Marie van der Wilt: t/m 31 juli in de Protestantse Kerk Lage Zwaluwe, Kerkstraat 49; 13.00-17.00 uur, toegang gratis; zin-in-kleur.nl